

Datum : 28 augustus 2007

Afdeling : PMF

Registratienummer: 2007INT200423

Nummer PS : **PS2007MME04**

Commissie : MME m. uitn.v. RGW

Portefeuillehouder : Dhr. J de Wilde

Titel : Motie Groenlinks m.b.t. klimaat en plan van aanpak klimaat

---

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 1

Toelichting pag. 3

Bijlage(n): 1

Inleiding

Het klimaat verandert. Nu al is duidelijk dat grote inspanningen nodig zijn. Allereerst zal men de handen ineen moeten slaan om de oorzaken voor klimaatsverandering, uitstoot van broeikasgassen, aan te pakken (mitigatie). Daarnaast zullen we ons moeten voorbereiden op de onvermijdelijke effecten van klimaatveranderingen op onze leefomgeving (adaptatie), ook in de Provincie Utrecht.

Groenlinks heeft tijdens de begrotingsbehandeling voor 2007, op 13 november 2006, een motie ingediend (motie Bijkerk, 13/11/06) met het verzoek te inventariseren hoe op korte termijn de provinciale bijdrage aan het klimaatbeleid kan worden versterkt en de opties voor een ambitieuzer provinciale bijdrage aan het klimaatbeleid op langere termijn in beeld te brengen. Het College van Gedeputeerde Staten heeft deze motie aanvaard.

Het College van Gedeputeerde Staten wil deze collegeperiode stevig inzetten op een duurzame en klimaatbestendige provincie. Klimaatbeleid is dan ook in het coalitieakkoord 2007-2011 opgenomen als belangrijke pijler onder de noemer duurzaamheid. De coalitiepartners beogen zowel plannen m.b.t. mitigatie als adaptatie te ondersteunen.

Het komend jaar zal daarom, samen met externe partners, diverse provinciale afdelingen en in overleg met een afvaardiging van fractieleden van de politieke partijen een programma klimaat worden ontwikkeld.

Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Utrecht;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 28 augustus 2007, afdeling PMF, nummer 2007INT200266;

Gelet op hetgeen is verwoord in de motie Klimaatbeleid d.d. 13 november 2007

Besluiten:

1. Tot de voorgestelde aanpak zoals omschreven in het statenvoorstel 2007INT2000008
2. Voor de uitvoering van het plan van aanpak klimaat in 2007, € 500.000 beschikbaar te stellen uit de stelpost nog toe te wijzen middelen (2007)
3. Voor de uitvoering van het plan van aanpak klimaat in 2008, een bedrag van €830.000 als onvermijdbare uitgave voor te financieren uit de post Duurzaamheid uit het coalitieakkoord
4. Gelet op de meerjarige looptijd van het project, gebruik te maken van de regeling 'reserve projecten' indien in 2007 en daarop volgende projectjaren middelen resteren

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Als reactie op de Motie van Groenlinks eind 2007, en anticiperend op het coalitieprogramma 2007-2011 berichten wij u over de stappen die wij willen maken om tot een sterk provinciaal klimaatprogramma te komen.

Dilemma's en overwegingen

Werken aan een klimaatbestendige provincie vereist een concernbrede aanpak. Het rijk heeft als doel gesteld de uitstoot van broeikasgassen met 30% terug te dringen, 20% hernieuwbare energiebronnen te realiseren en te voldoen aan 20% energiebesparing in 2020. De vraag is welke verantwoordelijkheid, rol en aanpak de Provincie kiest om een bijdrage te leveren aan deze opgave. Welke verantwoordelijkheid neemt de provincie om toe te werken naar 20% hernieuwbare energiebronnen zoals biomassacentrales, zonne-energie en windmolens? Kan de provincie een rol spelen in het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en zo ja hoe? Moeten we inzetten op duurzaam bouwen om daarmee een bijdrage te leveren aan de opgave voor energiebesparing?

Daarnaast heeft klimaatsverandering een grote impact op de toekomstige inrichting van onze leefomgeving. Hoe wegen we de effecten van klimaatsverandering mee in het zoeken naar bouwlocaties en bedrijventerreinen, hoe gaan we om met klimaatsverandering in relatie tot natuurbehoud, biodiversiteit en de ontwikkeling van de ecologische hoogstructuur, welke maatregelen treffen we om adequaat op te treden tegen toenemend wateroverlast en periodes van langdurige droogte. Welke maatregelen treffen we om overstromingsrisico's te hanteren, zowel preventief als reactief?

De rol van de Provincie m.b.t. klimaatsverandering

Anticiperen op klimaatverandering vereist een proactieve houding van overheden. Dit geldt voor rijkspartijen, provincies én lokale overheden. Provincie Utrecht kan vanuit haar rol optreden als aanjager, makelaar en intermediair om initiatieven te versnellen en te versterken. Daarnaast kan de provincie optreden als initiatiefnemer of regisseur als het gaat om gebiedgerichte projecten die zijn gericht op het klimaatbestendig maken van dit gebied. Tot slot zal de provincie zich ook binnen de eigen organisatie anders, meer toekomstgericht en klimaatbestendig moeten organiseren. Dit geldt zowel voor het maken en voorbereiden van nieuw beleid als voor de bedrijfsvoering van de provincie.

Reactie op de motie van Groenlinks

Als reactie op de motie van Groenlinks zijn in de eerste maanden van 2007 enkele kwartiermakers aan de slag gegaan om het onderwerp klimaat en de diverse aspecten daarvan op provinciaal niveau onder de aandacht te brengen en op de kaart te zetten. Zo is klimaat als thema behandeld tijdens de introductiedag van statenleden als een van de workshops, is op 11 juni een startbijeenkomst klimaat georganiseerd met het maatschappelijk middenveld, gemeenten, kenniscentra en het bedrijfsleven, en is in samenwerking met de natuur en milieufederatie Utrecht (NMU) een debat over een klimaatneutrale provincie met politieke partijen gevoerd. De uitkomst hiervan is de intentie-uitspraak

van GS op 3 juli jl. om toe te werken naar een klimaatneutrale organisatie. Tot slot is gewerkt aan het opstellen van een plan van aanpak klimaat. Hieronder treft u aan wat het plan van aanpak voor het komend jaar inhoudt.

Wat kunt u het komend jaar verwachten?

Programma klimaat

Het komend jaar zal samen met externe partners en diverse provinciale afdelingen een programma klimaat worden ontwikkeld. Klimaatsverandering kan vanuit zeer uiteenlopende invalshoeken worden benaderd. We beschouwen het als een uitdaging om in samenspraak met ons netwerk binnen een jaar probleemstelling rondom klimaat voor de Provincie Utrecht scherp te definiëren en oplossingsrichtingen te benoemen. Vervolgens zullen we prioriteiten moeten stellen (op basis van urgentie en kansen) en een selectie maken van projecten die in deze collegeperiode moeten worden aangepakt.

Snelle groei van ‘klimaatneutrale utrechtse koplopers’ met behulp van een ambassadeursgroep

Aanvullend zal een groep van bevlogen ‘utrechtse klimaatambassadeurs’ worden samengesteld die de taak krijgen grote invloedrijke organisaties en bedrijven te bewegen om klimaatneutraliteit als uitgangspunt te nemen voor de bedrijfsvoering. Dit onderdeel zal al in 2007 worden opgepakt, dus al in aanloop naar het programma klimaat en zal tijdens de uitvoering van het programma klimaat worden voortgezet.

Klimaatatlas en mitigatie monitor

Ook zal dit jaar benut worden om een klimaatatlas en klimaatmonitor op te zetten voor de provincie Utrecht. Voor het opzetten van een klimaatatlas wordt samengewerkt met andere provincies en expertisecentra waaronder het KNMI en universiteiten.

Het monitoren van effecten van mitigerende maatregelen in de provincie Utrecht gebeurt in samenwerking met Ecofys. Dit projectjaar zal ook de samenwerking met gemeenten worden gezocht. Samen met hen streven we ernaar een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van mitigerende maatregelen in onze provincie en de effecten van deze maatregelen.

Aangrijpen van directe kansen

In de aanloopfase naar een programma klimaat streven we tegelijkertijd naar het behalen van tussentijdse resultaten door onvoorziene kansen direct op te pakken. Aangezien we ons richten op samenwerking met derden en vragen om committent van partijen (bedrijfsleven, gemeenten, maatschappelijke organisaties en kenniscentra), is de kans groot dat partijen al dit jaar met projectvoorstellen komen waar snel handelen belangrijk is. Daarom wordt voorgesteld om voor de periode van de aanloopfase (september 2007-september 2008) een stimuleringsbudget in te stellen. Dit budget is bedoeld voor cofinanciering van initiatieven die

- a. een versnelling teweeg brengen in het klimaatbestendig maken van de provincie,
- b. initiatieven waarmee belangrijke barrières voor klimaatgerelateerde initiatieven worden doorbroken.

Klimaatneutraal kantoor en organisatie

Tot slot is in de GS-vergadering van 3 juli 2007 besloten dat het komend jaar wordt gewerkt aan een klimaatneutraal kantoor in 2008 en een haalbaarheidsonderzoek naar een klimaatneutrale organisatie in 2010.

Beoogd effect

- Samenwerking in de Provincie Utrecht op gang brengen rondom het thema klimaat.
- Spin-off m.b.t. klimaatneutraliteit bewerkstellingen bij invloedrijke 'utrechtse' organisaties.
- Een bijdrage leveren aan de mondiale opgave om uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en daarmee klimaatsverandering te stabiliseren
- Adequaat anticiperen op de onvermijdelijke ruimtelijke gevolgen van klimaatsverandering op onze directe leefomgeving.

Argumenten

- Anticiperen op klimaatverandering vereist een proactieve houding van overheden.
- De provincie Utrecht kan vanuit haar rol optreden als aanjager, makelaar en intermediair om initiatieven te versnellen en te versterken. Daarnaast kan de provincie optreden als initiatiefnemer of regisseur als het gaat om gebiedgerichte projecten die zijn gericht op het klimaatbestendig maken van dit gebied.
Tot slot zal de provincie zich ook binnen de eigen organisatie anders, meer toekomstgericht en klimaatbestendig moeten organiseren. Dit geldt zowel voor het maken en voorbereiden van beleid als voor de bedrijfsvoering van de provincie.

Kanttekeningen

Rondom klimaatsverandering zijn nauwelijks zekerheden in te bouwen. Wereldwijd wordt gezocht naar passende antwoorden. Noch op mondiaal niveau, noch op Europees of rijksniveau is een eenduidige strategie voor het klimaatdilemma ontwikkeld. Het gebrek aan *exacte* gegevens en kosten-batenanalyses en daartegenover de noodzaak om rondom het thema klimaat *snel* en slagvaardig op te treden, vraagt om creatief, innovatief en gedurfd handelen, waarbij het nemen van risico's moeten worden ingecalculeerd.

Om risico's zoveel mogelijk te minimaliseren is het belangrijk goed zicht te hebben op succesvolle experimenten en minder effectieve maatregelen die elders worden genomen. Door zoveel mogelijk informatie te vergaren over andere projecten kunnen mislukkingen worden voorkomen en kan worden meegelifit op successen van elders. Daarnaast kan een gefaseerde aanpak met inbouwen van go-no go momenten helpen bij risicobeheersing.

Financiën

Middelen voor de dekking van acties voor het komende jaar (september 2007-september 2008):

Voor 2007 is € 500.000 en voor 2008 € 830.000 geraamd om de producten uit het plan van aanpak te kunnen opleveren, waaronder een programma klimaat, een klimaatatlas, een mitigatie monitor, een klimaatneutraal kantoor en provinciale organisatie. Daarnaast worden de middelen ingezet om netwerken op te bouwen, interactieve bijeenkomsten te organiseren die moeten leiden tot input voor

het programma klimaat en acties uit te zetten die moeten leiden tot een snelle groei van 'klimaatneutrale utrechtse koplopers'. Tot slot wordt voorgesteld om in de aanloopfase naar een programma klimaat, *een deel van de middelen* beschikbaar te stellen als stimuleringsbudget om snel op onvoorziene concrete kansen te kunnen inspelen (€300.000 in 2007 en €400.000 euro in 2008). Het gaat om cofinanciering van initiatieven die

- a. een versnelling teweeg brengen in het klimaatbestendig maken van de provincie,
- b. initiatieven waarmee belangrijke barrières voor klimaatgerelateerde initiatieven worden doorbroken.

Middels kwartaalrapportages zal aan GS/PS verantwoording worden afgelegd over de voortgang en uitgaven van het stimuleringsbudget.

Programmabegroting

In dit stadium is het niet mogelijk een inschatting te maken van de kosten voor de realisatie van het programma (periode september 2008-maart 2011). Dit hangt af van de keuzes die worden gemaakt. Wanneer wordt ingezet op het daadwerkelijk aanpassen van enkele gebieden om deze klimaatbestendig te maken spreken we over hele andere investeringsbedragen, dan wanneer ervoor gekozen wordt met stimuleringsmiddelen andere partijen ertoe aan te zetten de regie en verantwoordelijkheid te nemen. Deze keuzes moeten het komend jaar worden gemaakt.

Europa

Het plan van aanpak sluit aan op de opgave vanuit Europa om 20% minder uitstoot, 20% energiebesparing en 20% hernieuwbare energie in 2020 te realiseren.

Communicatie

Klimaat is een onderwerp dat op dit moment in alle schijnwerpers staat. Er zullen diverse communicatie instrumenten worden ingezet om samenwerking op gang te brengen, een vliegwieleffect in de provincie utrecht te bereiken en invloed uit te oefenen op noodzakelijke gedragsverandering van organisaties (inclusief onze eigen organisatie) en individuen.

Bijlage

1. Motie Bijkerk 13 november 2006

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma